

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Udrag fra Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 50. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-palladius01val-shoot-idm140153320591472/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

[6. Bud, nf. S. 76.]

Det havde allerede i Middelalderen været Brug i Tyskland at udstyre religiøse Lærebøger med Billeder: Pennetegninger i Haandskrifterne, Træsnit i Trykkene. Disse Billeder, som jo i alle Enkeltheder havde Samtidens Mennesker, Samtidens Natur og Sæder til Model, hentede til Dels deres Emne fra bibelske Fortællinger, men til Dels ogsaa fra selve Livet uden mindste Tilknytning til Biblen. I Reformations-

tidens Lærebøger er disse „verdslige“ Illustrationer helt vegne for de „bibelske“. Og der dannede sig snart en Tradition for Brugen af disse, saaledes at bestemte bibelske Scener fremstilledes ved hver Del i Lærebogen. De Træsnit, vi finder i Palladius'

Luther, Leipzig 1855. Desuden *K. Knoke*, *Luthers kleiner Katechismus*, Halle 1904, S. 55 f.; *Albrecht*, *Luthers kl. Kat.*, Halle 1905, S. 64 ff; *F. Cohrs*, *Die Evang. Katechismusversuche vor Luthers Enchiridion*, 5. Bind, 1902, S. 368 f.; *Harnack*, *Der kl. Katechismus Dr. Mart. Luthers*, Stuttgart: 1856, S. 28 f.

Lucas Cranach: David og Batseba.

Enchiridion stemmer paa et Par Undtagelser nær ganske med Træsnittene i Luthers Enchiridion, efter hvilke de er temmelig tro Kopier; men baade de tyske Originaler og de danske Kopier er yderst tarvelige Træsnit, der ingenlunde stod paa Højde med Tidens Kunst. Man sammenligne Træsnittet til 6. Bud med det Maleri, som aabenbart er dets Forbillede: Lucas Cranachs Fremstilling fra 1526 af

3. Bud, af. S. 82.

David og Balseba (se Gengivelserne S. 50).

Til første Hovedstykke findes 10 Træsnit; disse gengiver alle uden Undtagelse Overtrædelser af Budene i det gamle Testamente.

3. Bud i Heidelberger-Hdskr.

Træsnittet til 1. Bud (S. 74) henviser til 2. Mos. 32. Paa Billedet ses til højre Gud Fader siddende paa en Sky, nedenfor ham Moses knælende paa Bjærget med Lovens Tavler. Til venstre Israels Folk, der danser om Guldkalven. Denne Illustration af 1. Bud er meget gammel. (Jfr. Joh. Geiffcken, Der Bilder-catechismus I, S. 58).

Træsnittet til 2. Bud (S. 74) henviser til 3. Mos. 24. Man ser den israelitiske Kvindes Søn, der har bandet, og som derfor er ført udenfor Lejren for at stenes. I Luthers Ka-